

گزیده‌ی

سروده‌های رومن استعصامی ورهی معیری

گلستان شعر و ادب فارسی

(۱۹)

گردآورنده

عباس یزدی

انتشارات فرهنگ دانشجو

سرشناسه: یزدی، عباس، ۱۳۳۰، گردآورنده
عنوان: گزیده سروده‌های پروین اعتصامی و رهی معیری
مشخصات نشر: تهران: فرهنگ دانشجو، ۱۳۸۸
موضوع: شعر فارسی قرن ۱۳
فروست: گلستان شعر و ادب فارسی، (۱۹)
شابک: ۸-۳۴-۸۴۷۹-۹۶۴-۹۷۸
رده‌بندی دیویی: ۸۱۶۲۰۸/۱۴
شماره کتابشناسی ملی: ۱۸۷۰۲۳۱

انتشارات فرهنگ دانشجو

عنوان : زبانی سروده‌های پروین اعتصامی و رهی معیری
بکوشش : عباس یزدی
ویراستار : فرشید یزدی
ناشر : انتشارات فرهنگ دانشجو
طرح جلد : فرشاد
چاپ : سپهر
نوبت چاپ : اول / ۱۳۹۳
شمارگان : ۱۰۰۰ جلد
بها : ۶۴۰۰ تومان

حق چاپ برای ناشر محفوظ است
مرکز پخش: انتشارات فرهنگ دانشجو: خیابان انقلاب، خیابان بهار، برج بهار
طبقه‌ی پنجم، واحد ۵۹۹

تلفن: ۰۹۱۲۳۱۳۷۵۹۵ - ۵-۷۷۶۱۶۹۵۴ - ۷۷۶۱۶۳۵۱

فکس: ۷۷۶۱۶۴۸۲

شابک: ۸-۳۴-۸۴۷۹-۹۶۴-۹۷۸

ISBN 978-964-8479-34-8

فهرست مطالب

شمار صفحه	عنوان
۵	پیشگفتار
۷	زندگی نامه‌ی پروین اعتصامی
۸	این گرگ سال‌هاست که با گله آشناست
۸	ای دل
۱۲	صفت پاکی
۱۳	پی‌خبر
۲	آتش نفسانی
۴	اشک یتیم
۴	امید نومیدی
۶	اند و فقر
۶	بروت
۸	هم شکست
۸	بهی نبی
۹	بی‌پدر
۱۰	راه دل
۱۰	سعی و عمل
۱۲	عمر گل
۱۳	فرشته‌ی انس
۱۴	کعبه‌ی دل
۱۶	گریه‌ی بی‌سود
۱۷	گل بی‌عیب
۱۸	گل سرخ
۲۰	لطف حق
۲۲	نکته‌ای چند
۲۲	خوان کرم
۲۴	قلب مجروح
۲۵	کوته نظر
۲۵	گل پژمرده
۲۶	نا از موده
۲۸	نامه‌ی بزرگمهر به نوشیروان
۲۸	نکوهش بیجا
۲۹	در تعزیت پدر
۳۰	این قطعه را برای سنگ مزار خود سروده‌ام
۳۱	زندگی نامه‌ی رهی معیری
۳۱	قصاید و تغزلات
۳۱	دست یزدان
۳۲	بهار
۳۲	پاس ادب
۳۳	سوگند
۳۳	فتح و شکست
۳۳	غزل‌ها

۳۳	
۳۴	 ساقی
۳۴	 حاصل مهربانی
۳۴	 بیک امید
۳۵	 انتظار
۳۵	 شایسته‌ی آغوش
۳۵	 نگاه گرم
۳۶	 شهیدان وطن
۳۶	 بر مزار مولوی
۳۷	 شام بی‌سحر
۳۷	 بی‌نصیب
۳۷	 رقص سایه
۳۷	 عشق
۳۸	 استان زندگی
۳۸	 حدیث جوانی
۳۹	 زرد زرد را
۳۹	 زندان خاک
۳۹	 داغ تابان
۴۰	 نیلوفر
۴۰	 ترک خودپرسی
۴۱	 خیال انگیز
۴۱	 گریه‌ی بی‌اختیار
۴۱	 چشمه‌ی نور
۴۲	 خنده‌ی مستانه
۴۲	 جلوه‌ی ساقی
۴۳	 تشنه‌ی درد
۴۳	 پایان شب
۴۳	 وفای شمع
۴۴	 نغمه‌ی حسرت
۴۴	 فریاد بی‌اثر
۴۵	 آغوش صحرا
۴۵	 بوسه‌ی نسیم
۴۵	 عقده‌ی دشوار
۴۵	 مثنویات و منظومه‌ها
۴۶	 عشق ایران
۴۷	 خلق زن
۴۸	 مریم سپید
۴۸	 ناینا و ستمگر
۴۹	 دشمن و دوست
۴۹	 احترام به پدر
۴۹	 پند روزگار
۴۹	 ترانه‌ها و نغمه‌ها
۵۰	 برای سنگ مزارم سروده‌ام
۵۱	 نیایش
	 فهرست انتشارات فرهنگ دانشجو

پیشگفتار

بنام خداوند جان آفرین حکیم سخن در زبان آفرین
خداوند بخشنده‌ی دستگیر کریم خطابش پوزش پذیر

آثار ادبی ایران، بازتاب اندیشه‌ها، باورها، هنرمندی‌ها و عظمت روحی و معنوی ملت بزرگ ایران است که از دیرباز تاکنون حوادث پر فراز و نشیب بسیاری را پشت سر گذاشته و امروز دست ما رسیده است. غنای این آثار، نشان‌دهنده‌ی تجربه‌ها، ژرف‌اندیشی‌ها و تلاش و کوشش زانگان ادب و فرهنگ ایران و عظمت روح بلند و حقیقت جوی آنان است. هر برگ از ادب و فرهنگ ایران زمین، جلوه‌گاه نمایش آثار منظوم و منثور شاعران مشهوری چون فردوسی، سدی، حافظ، نظامی، ناصر خسرو، خیام، سنایی، عطار، مولانا، جامی، سلمان ساوجی، شمس المائب، هاتف، پروین، ایرج میرزا، بهار، الهی قمشه‌ای، دهخدا، شهریار و نویسندگانی چون ابوالعلی سینا، ابوریحان بیرونی، ابوسعید ابی‌الخیر، شیخ بهایی، عین‌القضات همدانی، ابن‌فضل بی‌نقی، غزالی، قائم مقام فراهانی و دیگران است که با برخورداری از فرهنگ اسلامی و کوشش فراوان خویش، آثاری باشکوه و ماندگار خلق کرده و سرمایه‌های گرانبهائی را به یادگار گذاشته‌اند که جاذبه و شیرینی این آثار هر صاحب دلی را مست و مسحور می‌کند و این آثار را نشین مولانا را در گوش جان زمزمه می‌کند که:

آب دریا را اگر نتوان کشید هم به قیامت نمی‌باید چشید

مطالعه‌ی دقیق این آثار، نه تنها جان را طراوت و شادابی می‌بخشد، بلکه روح را به پرواز درمی‌آورد و ذهن انسان را خلّاق و شکوفامی‌سازد؛ بطوری که وقتی انسان در رهای این فرهیختگان را می‌خواند، با نشاط و با انگیزه شده و در نتیجه به زندگی و آینده‌ی بهتر امیدوار می‌شود. چرا که هر بیت از این اشعار که الهام گرفته از کلام وحی و بیانات اهل بیت علیهم‌السلام می‌باشد، درسی است برای زندگی و گامی به سوی عشق، عشق به مفهوم واقعی و معنوی و در واقع عشقی که بنیان هستی و آفرینش انسان بر آن نهاده شده است و به قول حضرت مولانا رحمه‌الله:

هرچه گویم عشق را شرح و بیان چون به عشق آیم، خجل باشم از آن
شرح عشق را از من بگویم بر دوام صد قیامت بگذرد و آن ناتمام

و یا حافظ که چه شیرین سروده است:
در ازل پرتو حسنت ز تجلی دم زد عشق پیدا شد و آتش به همه عالم زد
جلوه‌ای کرد رُخت، دید ملک تاب نداشت عین آتش شد ازین غیرت و بر آدم زد

خاتم نیز در باره عشق چه عالی سروده است:
افسوس بر آن دل که در آن سوزی نیست سودا زده‌ی مهر دل افروزی نیست
روزی که تیر کشی به سر خواهی بُرد ضایع تر از آن روز تو را روزی نیست

و چه خوش گفته است نسیمی که:
اگر بی عشق ای جهان عالم که بودی زنده در دوران عالم؟
کسی کز عشق خالی نشسته است غزش صد جان بود، بی عشق مرده است
ز سر ز عشق خوش تر در جهان نیست
که بی او گشته‌ای زنجیر، ابر نگریست

و شیخ بهایی این دانشمند و شاعر و الامقا از قشای شاعری می‌فرماید:
از شبنم عشق، خاک آدم گِل شد عدل تنه‌ی شور در جهان حاصل شد
چون عشق و خرد، متفقاً فال زدند یک‌طره را آن حکید، آن هم دل شد

و سرانجام سلمان ساوجی چنین گفته است
مستی و عشق از ازل، پیشه و آیین ماست دین من این است و بس، بیست نه دین ماست

اکنون خدای بزرگ را شاکرم که این توفیق را به من داد تا قطره‌ای از دریای بی‌کران آثار
این بزرگان را در اختیار علاقه‌مندان شعر و ادب فارسی قرار دهم.
خرداد ماه ۱۳۹۳ - عباس یزدی